

POST-MEET

POST-MEET

Information actions for posting in the
construction sector

УСЛОВИЯ НА ТРУД И КОМАНДИРОВАНЕ В СТРОИТЕЛНИЯ СЕКТОР В ИТАЛИЯ

1. ПРИЛОЖИМА ЗАКОНОУСТАНОВЕНА МИНИМАЛНА РАБОТНА ЗАПЛАТА

В Италия няма законоустановена минимална работна заплата. Минималните нива на заплащане се изискват в **Националните колективни трудови договори (CCNL)**, подписани на секторно ниво. За да се определят приложимите минимални нива, първо трябва да се определи правната категория измежду изброените в чл. 2095 от Гражданския кодекс, т.е.: Мениджъри, Мениджъри на средно ниво, Служители и работници със сини якички.

След това се определя договорната квалификация, т.е. наборът от задачи, които имат едно и също ниво на специализация, отговорност и сложност. Тези квалификации се наричат „договорни“, защото са установени в конкретни колективни трудови договори. От своя страна колективните трудови договори свързват всяка квалификация с минимални заплати. Строителният сектор включва три колективни трудови договора (CCNL): „Промисленост и сътрудничество“, „Занаяти“ и „Малка промисленост“.

2. ДОГОВОРЕНИ МИНИМАЛНИ РАБОТНИ ЗАПЛАТИ В СТРОИТЕЛНИЯ СЕКТОР ПО КОЛЕКТИВЕН ТРУДОВ ДОГОВОР

Нива на работни места в строителството в колективните трудови договори	„Промисленост и сътрудничество“	„Занаяти“	„Малка промисленост“
Ниво 1	1590,56	1585,21	1611,78
Ниво 2	1775,57	1765,50	1800,43
Ниво 3	1917,05	1909,40	1944,71
Ниво 4	2025,89	2015,68	2055,65
Ниво 5	2134,70	2126,78	2166,62
Ниво 6	2461,19	2415,52	2499,48
Ниво 7	2678,86	2691,82	2721,41
Ниво 7Q (средно управленско ниво)	2678,86	2691,82	2721,41

Минимални заплати (в евро) към 21.05.2025 г. за различните договорни нива в строителен сектор.

Information actions for posting in the construction sector

3. ДОПЪЛНИТЕЛНИ ПЛАЩАНИЯ

Секторните колективни трудови договори в строителния сектор предвиждат допълнителни елементи на възнаграждение за отделните видове работници: нискоквалифицирани „сини“ якички или високо квалифицирани „бели якички“ (служители и мениджъри на средно ниво), или стандартно за всички обхванати работници.

КТД в строителния сектор предвиждат следните увеличения на възнагражденията за работници „сини якички“:

- Дневен извънреден труд: 35%;
- Работа по време на празници: 45%;
- Извънреден труд по време на празници: 55%;
- Нощен труд на портиерите: 8%;
- Непрекъснат нощен труд за работници, извършващи строителни или ремонтни работи само през нощта: 16%;
- Извънреден нощен труд: 40%;
- Нощен труд по време на празници: 50%;
- Извънреден нощен труд през празниците: 70%;
- Неделна работа с компенсаторна почивка, с изключение на работниците, записани на смени: 8%.

Що се отнася до белите якички, се предвиждат следните увеличения, приложими към възнагражденията:

- Дневен извънреден труд: 35%;
- Работа през почивни дни: 45%;
- Извънреден труд през почивни дни: 55%;
- Извънреден нощен труд: 47%;
- Извънреден труд през нощта през празнични дни: 70%.

Секторните и/или териториалните колективни трудови договори определят други надбавки като например тези за работа в тунели, във високи планини и т.н.

4. СЕКТОРНИ ФОНДОВЕ

Италия разполага със система от паритетни организации в строителството, организирани на териториално ниво чрез т. нар. **Casse Edili** или **Edilcasse**. Тези „Casse“ са натоварени с управлението на суми, свързани с платен отпуск и 13-та заплата, натрупани от компаниите, възнаграждението за старшинство в строителството (APE) и други обезщетения, определени на териториално ниво.

5. МАКСИМАЛНА ПРОДЪЛЖИТЕЛНОСТ НА РАБОТНИЯ ДЕН И МИНИМАЛНИ ПЕРИОДИ НА ПОЧИВКА

Законодателството дава право на колективните трудови договори (КТД) да определят максимална седмична продължителност на работното време, **при условие че тя не надвишава 48 часа седмично (включително извънреден труд)**. Работниците имат право на **11 последователни часа почивка на всеки 24 часа** (чл. 7 от Законодателен декрет № 66/2003). Ако дневното работно време надвишава 6 часа, се изисква задължителна почивка, както е предвидено в условията, определени от КТД (чл. 8 от Законодателен декрет № 66/2003).

Правото на седмична почивка на работниците е установено в член 46 от Конституцията и е подробно описано в Законодателен декрет № 66/2003, който предвижда, че всеки работник има **право на седмична почивка от най-малко 24 последователни часа**, обикновено в неделя. Почивката може да се добави към 11-часовата дневна почивка, както е предвидено в член 7 от същия декрет.

6. ГОДИШЕН ОТПУСК

Член 36 от италианската конституция постановява, че работниците имат право на платен годишен отпуск. Освен това, законодателен декрет № 66/2003 (член 10) уточнява, че всеки работник има право на платен годишен отпуск с **продължителност не по-малко от четири седмици**. Секторните колективни трудови договори в строителния сектор потвърждават **продължителност от четири седмици, добавяйки 88 часа „ROL“**, т.е. отпуски, които могат да се вземат без конкретна причина.

7. ОСНОВНИ ИЗИСКВАНИЯ ЗА ЗДРАВЕ И БЕЗОПАСНОСТ ПРИ РАБОТА

В Италия законодателството относно безопасността и здравето се регулира основно от Законодателен декрет № 81/2008, който установява ключови изисквания относно обучението и медицинското наблюдение.

- **Работодателят:** основно отговорен/а за безопасността и здравето при работа и е длъжен/а да предприеме всички необходими мерки за отстраняване или намаляване на рисковете.
- **Мениджър на службата за превенция и защита (RSPP):** специалист, определен от работодателя (вътрешен или външен), който да идентифицира и оцени рисковете и да планира мерки за превенция и защита.
- **Аварийно-спасителен персонал:** персонал, подготвен да окаже първа помощ и да реагира в случай на пожар.
- **Лекар по трудова медицина (medico competente):** намесва се, за да оцени здравните рискове, свързани с работата, и да управлява здравното наблюдение.
- **Представител по здравословни и безопасни условия на труд (RLS):** лице, избрано от работниците да представлява техните опасения относно здравословните и безопасни условия на труд.
- **Координатор по въпросите на здравето и безопасността във фазата на проекта (CSP):** отговорен за изготвянето на Плана за безопасност и координация (PSC), който идентифицира рисковете, свързани с различните фази на работата, и установява превантивните и защитни мерки, които трябва да се предприемат. CSP също така изготвя Досието на проекта (Fascicolo dell'Opera)- документ, който събира полезна информация за управление на безопасността през целия жизнен цикъл на работата, включително поддръжката след строителството.
- **Координатор по здравословни и безопасни условия на труд (CSE):** има задачата да провери дали изпълнителите спазват PSC и прилагат планираните мерки. Освен това, осигурява **съгласуваността и интеграцията на Плановите за оперативна безопасност (PSC)**, изготвени от отделните подизпълнители.

8. ОТГОВОРНИ ИНСТИТУЦИИ ПРИ ПРОБЛЕМИ С БЕЗОПАСНОСТТА И ЗДРАВЕТО ПРИ РАБОТА

Основните публични органи, контролиращи безопасността и здравето при работа в Италия, са:

- Национална инспекция по труда (INL) и Териториални инспекции по труда (ITL)
- Местни здравни власти (ASL) (отдели за превенция)
- Пожарна и спасителна служба (Vigili del Fuoco)
- Национален институт за застраховане срещу трудови злополуки (INAIL)

9. ЗАДЪЛЖЕНИЯ ЗА ДЕКЛАРАЦИИ ОТ РАБОТОДАТЕЛИ ПРИ НАЗНАЧАВАНЕ НА КОМАНДИРОВАНИ ЛИЦА

Съгласно законодателен декрет № 136/2016, компаниите, които командирова работници в Италия, са длъжни да подадат **предварителна декларация чрез портала Clic Lavoro**. Всякакви промени трябва да бъдат съобщени в рамките на 5 дни, за да удостоверят правилната регистрация на работника в изпращащата страна и автентичността на командировката за целите на социалното осигуряване. Работодателите трябва да поискат сертификат **A1 от властите на изпращащата страна**. Този сертификат трябва да бъде представен на инспектиращите органи на приемащата страна при поискване. От 1 октомври 2024 г. компаниите, работещи на мобилни строителни обекти, включително чуждестранни, са длъжни да притежават „**кредитен лиценз**“. Заявлението трябва да бъде подадено онлайн на портала на Националната инспекция по труда.

Information actions for posting in the
construction sector

10. СПЕЦИФИЧНИ ПРАВИЛА ПРИ КОМАНДИРОВАНЕ НА ГРАЖДАНИ НА ТРЕТИ ДЪРЖАВИ

Командиrowането на граждани на трети страни (извън ЕС) в Италия се допуска в съответствие с Консолидирания закон за имиграцията (законодателен декрет № 286/1998), след искане за липса на пречки („nulla osta“) до Единната служба за имиграция (Sportello Unico per l'Immigrazione) на префектурата, компетентна на териториално ниво и издаване на необходимото разрешение за престой след влизане в Италия. Командиrowането е разрешено при наличие на споразумение за подизпълнение между дружеството извън ЕС и италианското дружество и за срока, необходим за изпълнение на услугата (до максимум 2 години, с възможно удължаване с 2 години). **Фирмите трябва да подадат формуляр M2**, вместо да поискат „nulla osta“ до Единната служба за имиграция, ако работникът от трета държава вече притежава разрешение за работа, валидно в друга държава от ЕС (чл. 27, параграф 1-бис). Консолидираният закон за имиграцията също така предвижда възможността за изпращане на мениджъри или високоспециализиран персонал съгласно определени условия. Персоналът трябва да е бил нает за най-малко шест месеца в областта на специализацията. Това командиrowане е разрешено за максимален срок от пет години.

11. ИЗИСКВАНИЯ ПРИ НАЕМАНЕ ОТ ПОДИЗПЪЛНИТЕЛ

Законодателството изисква специфична проверка на техническата и професионалната пригодност на подизпълнителите, необходима, за да се гарантира, че те притежават подходящите умения и ресурси за безопасно извършване на дейностите. Тази проверка е отговорност на главния изпълнител и обикновено се извършва от ръководител, съблюдаващ спазването на разпоредбите за здравословни и безопасни условия на труд.

12. ПОЛЕЗНИ УЕБСАЙТОВЕ С ИНФОРМАЦИЯ ЗА КОМАНДИРОВАНЕ И ТРУДОВИ ПРАВА

Уебсайт Your Europe за командиrowането: https://europa.eu/youreurope/citizens/work/work-abroad/posted-workers/index_en.htm

Наръчник за командиrowане на Европейската Комисия: <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/8ac7320a-170f-11ea-8c1f-01aa75ed71a1/language-en>

Европейски орган по труда: брошура за командиrowане в строителния сектор: <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/b484c5e6-05af-11ee-b12e-01aa75ed71a1>

Единен национален уебсайт за командиrowането: <https://distaccoue.lavoro.gov.it/it-it/>

Официален уебсайт за условията на труд и живот в Италия: <https://www.integrazionemigranti.gov.it/it-it/>

Co-funded by the
European Union

„Финансирано от Европейския съюз.

Изразените възгледи и мнения са единствено на автора(ите) и не отразяват непременно тези на Европейския съюз или на ГД „Заетост, социални въпроси и приобщаване“. Нито Европейският съюз, нито органът, предоставящ помощта“ не носят отговорност за тях.“

Post-meet — Information actions for posting in the construction sector/ Post-meet (Project 101140103 — Post-meet)

**За повече информация, моля посетете уебсайтовете на партньорите по проекта
или ни пишете на info@aeip.net.**